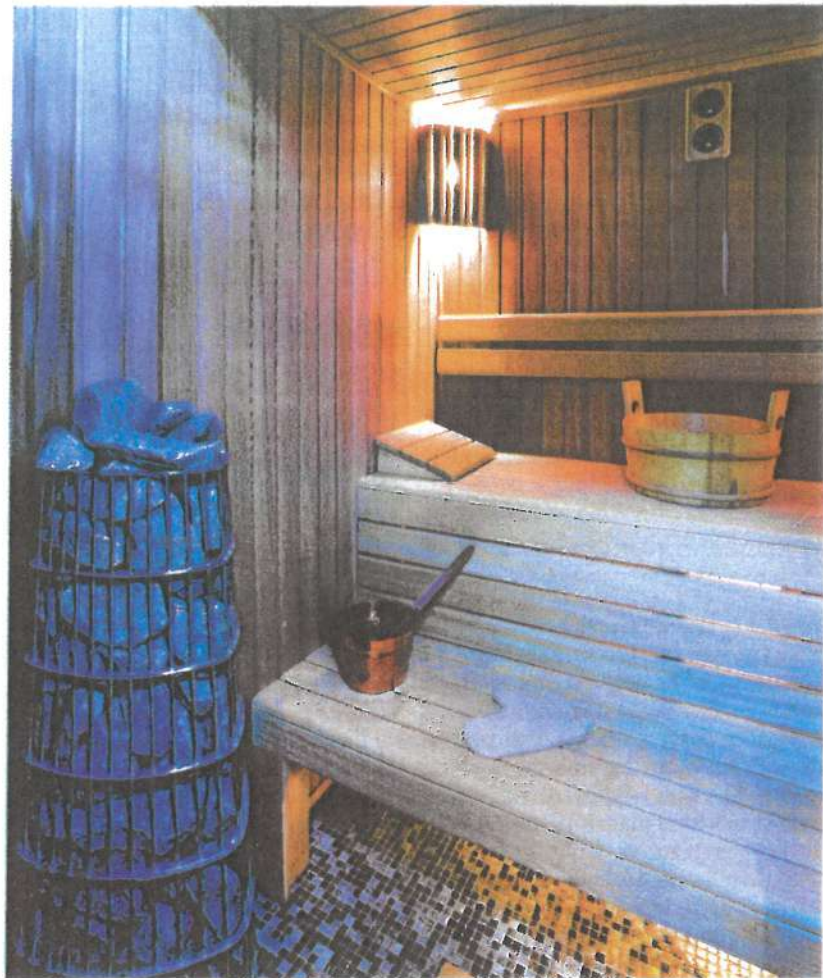

Õhu õige liikumine on hea sauna alus

Heas saunas on hapnikurikas õhk sama oluline kui kerisekivide kogus või lava materjal, laius ja kõrgus.

TEKST TM KODU & EHITUS FOTO SHUTTERSTOCK

Heas saunas tajume esmalt kvaliteetset puitmaterjali, head tööd tegevat kerist ning mõnusat valgustust. Tegelikult pole saunamõnu saamiseks visuaalne külg kõige tähtsam. Kõige olulisem sauna juures on hoopiski õhu liikumise tagamine. Leiliruumi peab tulema piisavalt hapnikku ning õhk peab ringlema ruumis nii, et keris saab värsket õhku.

Enne sauna ehitamist tuleb leida kerise tüüp ja juba siis mõelda ventilatsiooni ehitusele. Tarvis on vaadata, kas ruumis tuleb õhk sisse ja läheb välja loomulikult või on vaja sundventilatsiooni. Väljatõmbeava peaks jääma võimalikult kaugelt kerisest.

Õige tsirkulatsioon tagab tõelise saunamõnu, vale õhuringlus võib aga olla isegi tervisele kahjulik, sest leiliruumis tekib ülekuumenemine.

Värsk õhk peaks kerisele suunduma kas ülevalt või alt, vastavalt kerise tüübile. Kui aga valitakse õhu liikumisele vale keris, võib termostaat kerise allosas ülekuumeneda ja keris lülitub automaatselt välja.

Keris ei tohiks õhust hapnikku ära süüa, paraku ongi see elektrikerise üks puudusi. Elektrikerisega saunas tuleb sissepuhutav värsk õhk juhtida kerise kohale, ülemistest kividest ligikaudu poole meetri kõrgusele.

Väljatõmbeava parimaks kohaks peavad asjatundjad kohta võimalikult kaugel kerisest - lava all, umbes lavalistuja kandade kõrgusel. Teine väljatõmbeava peaks olema võimalikult lae all, mis on mõeldud leiliruumi tuulutamiseks pärast saunamõnuseid.

Puukerise puhul tuleb kasutada aga teistsugust õhujuhitamist. Värsk õhk juhitakse kerise ette, alla

↑ Kerisekive ei tohi laduda liiga tihedalt, nii säilib hea õhuringlus. Kive võiks vahetada kord aastas.

või taha ning väljatõmbeava on lae all. Kui saun asub hoones, peab mõtlema ka sundventilatsioonile ning vähemalt õhu väljatõmme peaks olema mehaaniline.

Saunajärgsele tuulutusele ei tohi omistada vähem tähelepanu kui värskle õhule leilivõtmise ajal, sest niiskus on sauna kui valdavalt puidust rajatise suurim vaenlane.

Sobiva võimsusega keris

Leiliruumi seinad ja lagi peaksid olema korralikult isoleeritud, eriti kui ruumi kütmiseks soovitakse kasutada elektrikerist. Leiliruumi seinamaterjalid - näiteks betoon, palgid, klaas, keraamilised plaadid, tellised, klaasist seinaplokid jne - vajavad üsna võimsat kerist ja kuumenemiseks päris pikka aega.

Mida suurem on leiliruum oma mahult, seda suurem peaks olema kerise võimsus, et ruumi saaks leili võtmiseks piisavalt kuumaks kütta.

Tehke esmalt selgeks, mis materjalist on teie sauna seinad ning kui suur on leiliruumi sisepind. Leiliruumi ventilatsioonisüsteem tuleb korraldada nii, et kerise toodetud soojus ei läheks raisku.

Kui leiliruumi seinteks või laeks on isoleerimata kivi- või klaaspinnad, peab kerise võimsus olema suurem. Iga isoleerimata ruutmeetri kohta tuleb leiliruumi mahule juurde arvestada 1,2 kuupmeetrit.

Kui leiliruumi sisesein on isoleerimata palkidest, on vastav kordaja 1,5.

**ÄRA VÄRVI, LAKI
EGA PEITSI SAUNA
SISEPINDU MINGI
TAVALISE VÄRVI
VÕI LAKIGA. PUIT
PEAB SAAMA
HINGATA.**

Kerisekivide vahetamise sagedus sõltub sellest, kui tihti kerist kasutatakse. Kui kerist kasutatakse kaks korda nädalas, tuleks kive vahetada kord aastas. Kasuks tuleb, kui kivisid aeg-ajalt ümber laduda, sest kivid kipuvad kasutuse käigus murenema, mistõttu kiviruum on tihemini täis ja õhu vabaringlemine on takistatud. Hea õhuringlus aitab tagada, et keris töötab korralikult, ning ka küttekahad peavad kaua vastu, kui pinnatemperatuur on madalam.

Kerisekivid peaksid olema materjalist, mis on võimalikult raske, tumedat värvi ning mille kivid on suured, et need saaksid koguda võimalikult palju soojusenergiat. Keristele sobivad kivimaterjalid on muu hulgas peridootiit, oliiviin ja oliiviin-doleriit. Kerisekive ei tohi laduda liiga tihedalt, nii säilib hea õhuringlus.

Ära puitu üle viimistle

Sauna on võimalik korras hoida väga-ki minimaalse hooldusega. Ära värvi, laki ega peitsi sauna sisepindu mingi tavalise värvi või lakiga. Puit peab saama hingata. Puidu kunstlik viimistlus võib puidu pinna palju kuumemaks muuta, mis võib põhjustada kahjulike aurude eraldumist puidu töödeldud pinnalt ja võtta mõningase pehmuse puidust imbuvalt aurult.

Lihtsaim sauna hooldamise moodus on hoida sauna ukse taga pesuharja. Viimane saunaline kastab harja veeämbrisse ja küürib kiirelt pingid, seinad, seljatoed ja muu üle. See 30sekundiline rituaal hoiab sauna igavesti ilusa. Nii ei ole vaja puitosadel kasutada midagi kangemat kui puhas vesi.

Kui saunaskäik on läbi, tuleks tõsta restid põrandalt üles. Kindlasti jätta saunauks lahti, et saun saaks korralikult õhutatud. Kuumus, mis on kividesse ja puitu jäänud, kuivatab sauna täielikult ära ja võib isegi dušinurga ära kuivatada, kui too on saunaruumi kõrval.

Kui tekivad mingid mustuse- või higiplekid (juhul kui teine punkt paaril korral täitmata jääb), kasutada harja ja sooja vett, millesse on lisatud pehmet puhastusvahendit. Et pindadele uus välimus anda, hõõru neid umbes kord aastas kergelt liivapaberiga. See teeb need valgeks, nagu oleks uued. Kui kuskile tekib juhtumisi hallitust (näiteks põrandarestidele), siis puhasta neid pesuvalgendiga.

Olenevalt sellest, kui tihti sauna kasutatakse, tuleb pesta põrandat aeg-ajalt ka märja lapi ja vedela desodoreeriva puhastusvahendiga.

Saunalava vajab vähemalt korra aastas nii spetsiaalse saunapuhastusvahendiga puhastamist kui ka lavakaitsevahendiga katmist. Sauna puhastamiseks sobivad leeliselised puhastusvahendid.

Saunapindade kaitseks on samuti lai valik vahendeid. Näiteks vesialuseline akrülaatkaitseaine on mõeldud puidust seinte ja lagede töötlemiseks leili-, pesu- ja riietusruumis. See sisaldab sinetus- ja hallitusvastaseid aineid ning moodustab puidul vett ja mustust tõrjuva pinna, mida on lihtne puhtana hoida. Saunalaval on tõhus kasutada ka immutusõli, mis kaitseb saunalava niiskuse ja määrdumise eest. Õliga küllastatud puitpind seisab hästi puhas, sest mustus ja tume vihaleotusvesi ei pääse enam puidu pooridesse.

Kuna ehituspoodides on sauna seinte, lagede ja lava kaitseks ning hoolduseks mitmeid vahendeid, tasub enne poodi minekut teha selgeks pindade ja lavalaua materjal, et leida sobivaim. **K&E**

**KERISEKIVID
PEAKSID OLEMA
VÕIMALIKULT
RASKEST MATERJA-
LIST, SUURED JA
TUMEDAT VÄRVI, ET
SAAKSID KOGUDA
PALJU SOOJUST.**